

UJEDINJENI ŽELEZNIČAR

LETO I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana,
Karla Marksa trg
(prej Turjaški trg)
kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Stev. 14.

Fašizem in proletarijat.

Mnogi mislijo, da je fašizem specielna italijanska cvetka. Med tem je on samo ena iz specielnih oblik buržuazne reakcije, ki se manifestira v raznih državah na razne načine.

Kako je nastal italijanski fašizem? Deloma, in to subjektivno, ima svoje porenje v Mussoliniju, ki se je za časa vojne iz socialista pretvoril v gorečega italijanskega nacionalista in imperialista. Za časa svetovne vojne se je Mussolini razšel z italijanskimi socialdemokrati, ki so zavzeli protivojno stališče, med tem, ko je on bil za vstop Italije v vojno. Radi tega svojega nastopanja je bil izgnan iz italijanske socialdemokratske stranke. Po izključitvi iz stranke je osnoval novo socialistično stranko, ki je bila skozi in skozi imperialistična. Po končani vojni je ustanovil grupo pod imenom: „Zveza vojnih udeležencev“. Ta zveza je takoj vzbudila pozornost, ker se od takrat prvič pojavila v politični areni vojaško organizirana in oborožena grupa z mističnim in simbolističnim areolom.

Zahteve, ki so jih postavljali fašisti, se niso v ničem razločevale od onih, katere so povsod zahtevali stali elementi. Samo uniforma, v kateri so nastopali fašisti, je bila originalna in je kot taka vršila atrakcijo. To pa še sicer ne bi bilo dovolj, da dvigne fašizem ugled in pomen, da ni med tem prišlo še nekaj drugega. Namreč fašisti so bili po večini prejšnji rezervni oficirji, ki so z dolgotrajno vojno izgubili svojo profesijo in svojo eksistenco. Iskali so tudi po vojni svoje polje dejstevanja. Gledali so ljubosumno na delavski pokret, ki je tedaj rasel v močno telo s pretenzijo, da se tudi v Italiji uvedejo sovjeti. Državna oblast je bila popolnoma brez moči proti tej proletarski moči, tako da so kapitalisti vrgli vse na kocko, da si očuvajo, naj stane, kar hoče, svoj socialni in družabni red. Poleg tega so neprestane stavke po celi državi izzivale med meščanstvom nerazpoloženje proti delavskemu gibanju. Na ta način se je hitro pokazalo tudi v Italiji in povsod tam, kjer je kapitalistični družabni red bil več ali manj ogrožen od proletarskega navalu, in državna oblast ne močna, da ga brani, da so kapitalisti sami pribegli k samoobrani. Ravno ta, na svojo roko organizirana oblast kapitalističnega razreda, je fašizem.

Italijanski kapitalistični razred je to storil tem lažje in hitreje, ker so se mu na razpolago postavile vojaško organizirane „črne srajce“ fašistov. Kapitalisti so je vzeli v svojo službo in jih plačali kot najemnike. (Kakor v srednjem veku nemški knezi svoje „Landsknechte“.) S tem je italijanski fašizem dobil nov polet, ker so k njemu pribekali vsi propadli inteligenti in socialno nezadovoljni elementi. Tako je Mussolini, kakor Cerber buržuazije, dobil ugled vodje, železnega človeka in diktatorja, ki v svoji pesti čuva in drži celo Italijo. Tako se je izvršil njegov triumfalni pohod na Rim. Delavsko gibanje, na zunaj tako bujno, se je pokazalo, da mu je manjkalo trdih rok, železne volje in odločnosti. Splahnelo je, kakor napihnen mehur,

ko je udarila po njem fašistovska kontrarevolucija.

Kako je bilo mogoče, da krvavi zločini fašizma vrše orgije, a proletarijat mu ne da nobenega močnejšega odpora? To se ne da tolmačiti samo z razcepom proletariata vsled boljše-viške akcije, nego tudi s tipičnim proletarskim pacifizmom in vzgojo.

Proletariat je povsod razporejen proti vojni in proti militarizmu in vsled tega postane lahko pacifičen. Njemu je nasilje nekaj tujega ter je naklonjen mnenju, da treba svoj cilj k zmagi doseči na mirni način in z mirnimi sredstvi. Ali v borbi s kontrarevolucijo pokaže tako pacifično stališče svojo slabo in nevarno stran. To je bil slučaj tudi s fašizmom kot z eminentno kontrarevolucionarnim pokretom. Res je, da se italijanski proletarijat ni pokazal kot strahopetec, ali branil se je preveč desorganizirano. Akcija brambe pred fašizmom ni bila organizirana, niti v proletariatu ni bilo prepričanja, da je njegova moralna dolžnost, da se brani pred fašizmom. Verovalo se je, da je fašizem samo nekaki prehodni pojav in psihoza, ter se radi tega ni organizirala proti njemu kakšna obramba. Poleg tega se je od strani boljše-vikov mislilo, da to ravno desorganizira buržuazijo.

S stališča strategije razredne borbe se poraz proletariata razlaga s tem, da so fašisti bili vojaško in denarno organizirani v železno disciplino, med tem, ko so delavci bili vojaško neorganizirani in nedisciplinirani. Radi tega so delavci v Italiji podlegli v borbi s fašizmom.

Medtem je tudi v Avstriji proletarijat stal večkrat pred fašistično nevarnostjo. Ali avstrijska socialna demokracija je organizirala svojo brambo, ki je lahko obračunala z buržuaznim fašizmom. Sličnih primerov je dovolj tudi v Belgiji in Nemčiji, kjer je buržuazni fašizem večkrat planil na proletarijat, ali bil vedno pobit. Odkod ta moč proletariata v teh državah? Odtod, ker stoji tam proletarijat močno in vojaško pripravljen, da brani principe izvojevanje demokracije proti kapitalističnemu razredu, kateremu se s principi demokracije izvija oblast iz rok. Odtod, ker se je v javnem mnenju vseh širokih narodnih mas s konstruktivno prakso proletariata utrdilo mnenje, da samo proletarijat rešuje in lahko reši človeško družbo od kaosa, v katerega jo je vrgel povojni kapitalizem. Odtod torej, ker so narodne mase prepričane, da socializem na potu obrambe demokracije jamči za blagostanje države, medtem ko buržuazija ruši in uničuje vse v državi. (Dokazi: Korupcijske afere na vseh koncih in krajih.) Odtod torej, ker v očeh naroda socializem in njegova praksa ni nobeno strašilo, nego edina mogoča rešitev od propadanja in bede. Poleg tega pa je mogoč fašizem tudi tam, kjer je razbit delavski pokret na nešteto političnih frakcij, grup in stranic, ki se koljejo junaško med seboj, na veliko radost buržuazije in njene železne pete — fašizma.

Zato je treba proletariatu iz vsega tega, da razmisli in vidi nauk, ki ga naj nauči:

Združitev v eno armado — proti eni armadi kapitalizma.

Kongres „Udruženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev“.

V dneh od 4. do 6. junija 1926 smo imeli tudi Slovenci priliko videti kongres nacionalnih železničarjev, te stanovske in borbene organizacije.

Uvod h kongresu je bila naslednja okrožnica, ki jo prinašamo v slovenščini:

„Vsem službenim edinicam!
Min. saobračaja nam je poslalo odlok br. 14.346/26 z dne 20. maja 1926 sledeče vsebine:

Na prošnjo centralnega odbora Udruženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev je gospod minister saobračaja izvolil z odlokom M. S. br. 14.346 od 19. maja 1926 odobriti članom imenovanega udruženja dopust, da se zamorejo udeležiti kongresa, ki se vrši od 3. do 8. junija t. l. v Ljubljani, v kolikor to dopušča služba in to delegatom za kongres po šest, a udeležencem kongresa po pet dni, s pripombo, da se ta dopust ne zaračuna v redni letni dopust.

Članske karte udruženja veljajo za brezplačno vožnjo pri prihodu in povratku.

O tem odloku obvestite vse prizadete uslužbenice.

Direktor: Dr. Borko.“

Cele mesece smo brali o sklicanju kongresa, brali liste „Zveze“, a zaman iskali projekte resolucij, poročila uprave, katere se mora preje priobčiti članom, da jih razmotrivajo in sprejmejo ali zavrnejo. Nič vsega tega ni bilo, le dne 4. junija pride iz Beograda poseben vlak, sestavljen iz vozov I. in II. razreda, ter pripelje delegate, okoli 30. Koliko stane tak poseben vlak, si lahko zračuna vsak.

V nedeljo zjutraj smo pričakovali napovedanih posebnih vlakov, katerih je bilo vsako leto nešteto in udeležencev na tisoče in tisoče. Prišla sta dva vlaka, eden iz Maribora, eden iz Zagreba, sledili so pozdravi, godba in formiral se je sprevod.

Pričakovanih tisočev ni bilo; pred postajo je bilo v sprevodu 243 vrst po tri, štiri in tu in tam pet udeležencev, moških in ženskih, na Miklošičevi cesti pa jih je bilo točno 244 vrst ali okroglo en tisoč. Čudno se nam zdi, od kje je „Jutro“ vzelo 3000 ljudi?!

Šli so v „Narodni dom“, kjer je bil kongres. Da ne bo zamere in napadov na naše člane, ki so šli tja poslušat, prinašamo poročilo po „Jutru“ in „Narodnem dnevniku“.

„Narodni dnevnik“ od 7. junija t. l. poroča:

„Zborovanju je predsedoval predsednik centralnega odbora inž. Milivojevič iz Beograda, ki je pozdravil zborovalce, zlasti pa navzočega pomočnika prometnega ministra inž. Boro Popoviča, direktorja v Ljubljani dr. Borka in njegovega pomočnika inž. Matka Schnellerja, ter zastopnike časopisja, nato pa je podal predsedniško poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da se je organizacija mnogo trudila, da bi pripomogla k definitivni rešitvi pravilnika, kar pa ji je le deloma uspelo.

Predsednik je pozval navzoče, naj se strnejo v vrste organizacije, po načelu „vsi za enega, eden za vse!“, da bo tako v železničarskem stanu zmagala zavest reda, dela in discipline. V Udruženju jugoslovanskih nacionalnih železničarjev je organiziranih danes nad 25.000 železniških uslužbenecv in aktivnih železničarjev.

Nato je prebral v imenu centralne uprave pozdravno depešo kralju. V tej depeši izrekajo nacionalni železničarji zvestobo kralju in dinastiji in mu pošiljajo udanostni pozdrav. Depeša je bila sprejeta s frenetičnim navdušenjem polne dvorane.

Po predsedniškem poročilu se je priglasil k besedi burno pozdravljen pomočnik prometnega ministra inž. Boro Popovič, ki je zborovalcem sporočil pozdrave prometnega ministra, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Nato je govoril o pomenu železničarskega stanu, v katerem je toliko raznovrstnih strok.

Ker imajo železnice velik pomen za narodno eksistenco in razvoj, morajo biti železničarji vedno na straži kot budni čuvarji narodne blaginje.

Inž. Popovič je obljubil, da se bo vprašanje pravilnika rešilo najhitreje, kakor je le mogoče.

Dr. Borko se je zahvalil za pozdrav in izrazil željo, da se UJNZ razvije v čim popolnejši večini. Zborovalci so oba voditelja naše železniške uprave toplo pozdravili.

Nato je predsednik pokrajinskega odbora UJNZ v Ljubljani Jug pozdravil vse delegate kot dobrodošle in drage goste v Sloveniji.

Predsednik pokrajinskega odbora v Beogradu dr. Laza Milošević je povdarjal, da so železničarji, člani UJNZ, svoji domovini verni. Zahvalil se je bratom Slovincem za iskren in lep sprejem.

Delegat iz Zagreba, inž. Ribič, je imel lep pesniški govor in pozival, naj se železničarji dvignejo iz materijalističnega pesimizma k idealističnemu optimizmu.“

Govorili so nato gg. Sekulič, Kuič, Bakič, Raka Milosavljevič. Nate je zagrebški delegat Baljkas s temperamentnimi besedami predlagal zaupnico.

„Narodni dnevnik“ pravi dalje:

„Nato se je z zborovanja poslovil pomočnik prom. ministra inž. Boro Popovič, ki je še poprej zborovalcem zagotovil svojo naklonjenost in obljubil vedno pomagati pravičnim težnjam UJNZ. Železniška uprava bo šla z UJNZ roko v roki, ker drugače ni mogoče. Zborovalci so priljubljenemu Popoviču priredili viharne ovacije.“

Nato se je priglasil k besedi gospod Škerjanc. Njegov govor je bil sicer dolg in temperamenten, vendar mislimo, da bi prej spadal na zborovanje kake izključno nacionalistične organizacije, kot pa na strokoven kongres.

Po govoru Škerjanc je tajnik Bakič prebral razne pozdravne brzojavke.

G. Deržić je nato utemeljeval sestavljene resolucije...

Resolucije so bile z velikanskim odobravanjem sprejete, nakar je predsednik Milivojevič zaključil zborovanje. Popoldne se je vršila seja novoizvoljenega odbora, razni drugi sestanki, sportne prireditve ob priliki kongresa UJNZ ter velika in dobro obiskana veselica v vseh prostorih Narodnega doma.“

Tako poročilo o kongresu organizacije, ki šteje 25.000 organiziranih članov. Blagajniško poročilo zmanjša to število skoro za polovico, ker navaja, da so znašali vsi prispevki za tekoče leto 167.800 Din, dolg pa 73.800 Din, torej skupno 240.600 Din. Ako to delimo s prispevkom, dobimo le nekaj nad 14.000 članov. Kaj je torej res?! S poročilom kongresa se ne moremo baviti, ker ne vsebuje drugega, kot obljube in deloma tudi napač-

na dejstva, ko pravi, da je v bolniški blagajni zmagala povsod zveza, le v Ljubljani so propadli, ker so se vse organizacije združile proti njim in „možda zmagala za 100 i više članova“. To je pa že malo predebela neresnica!

V ostalem na kongresu nismo slišali delavskega glasu, govorili so v prvi vrsti direktorji, inženjerji, doktorji, in zato ni čudno, da je bila ob 11. uri dvorana že večinoma prazna, ker so člani odšli in ostali le delegati. — Delegati so lahko „burno pozdravljali“ pomočnika ministra, ki jim je prinesel „ministrove pozdrave“, sprejeli so lahko želje najvišjih upravnih organov, da naj se njih organizacija lepo razvija ter so končno g. „priljubljenemu“ pomočniku ministra priredili viharne ovacije.

Ljubljanski železničarji se tega kongresa niso udeležili ter s tem dokazali, da zaupajo le svoji razredno bojovni organizaciji; ta kongres pa je odprl oči tudi zadnjemu slovenskemu železničarju-delavcu, da je izprevidel, da v taki organizaciji, kjer se delavskega glasu ne čuje, nima kaj iskati.

Kongres je jasno dokazal, da „Zveza“ hira na neozdravljivi bolezn, na kateri bo tudi umrla kljub vsem injekcijam ministerstva ter onih direktorjev, ki odtegujejo službeno članarino za to „stanovsko in borbena organizacija“.

Železničar se zaveda, da je njegovo mesto le v razredno bojovni organizaciji, kjer se bo boril za svoje pravice kot avantgarda celokupnega proletariata.

Živel razredni boj!

Živela delavska solidarnost!

Iz bolniške blagajne.

V zadnji številki smo povdarili, kake težke udarce proti delavstvu je naredil centralni upravni odbor bolniške blagajne, odbor, ki je popolnoma v rokah glavnih funkcionarjev „Zveze“, te nacionalne in stanovske „borbene“ organizacije.

Ker je sklep glede znižanja prispevkov za zdravljenje v kopališčih nezakonit, smo proti njemu takoj protestirali na seji bolniške blagajne v Ljubljani, obenem pa so sodrugi, ki ste jih izvolili kot delegate za glavno skupščino, poslali ministru saobračaja priziv z zahtevo, da gornji odlok razveljavi.

Priziv se glasi:

Ministarstvo saobračaja, Beograd.

V smislu § 37 pravilnika o osiguranju državnega prometnega osebnostnega poštovanja v določenem roku 15 dni v imenu prizadetega osebnostnega poštovanja proti odloku centralne uprave humanitarnih fondov br. 422 od 12. maja 1926 in br. 422 od 13. maja 1926, o katerih smo bili obveščeni pod št. 1876/H.F. (okrožnica dir. Lb. št. 54/VI. od 16. maja 1926) dne 22. maja 1926.

S tem odlokom je centralna uprava določila denarne pomoči za zdravljenje v kopališčih po 20 Din dnevno za hrano in 15 Din dnevno za stanovanje.

Priziv utemeljujemo:

1. Za navedeni sklep centralni upravni odbor v smislu predpisov naredbe in pravilnika sploh ni kompetenten, ker spada to v kompetenco oblastnega upravnega odbora po § 27 naredbe, ki pravi:

„Upravni odbor donosi odloke pomoči bolnišniškega fonda kao i o svima pitanjima, koja se odnose na primenu ove naredbe, odobrava lečenje po banjama po preporuci saobračajnog lekara.“

Isto odreja i § 24 pravilnika.

§ 17 naredbe odreja, da daje fond:

„Aktivnom osoblju i članovima porodice besplatno lečenje u bolnicama i drugim zavodima i banjama.“

§ 55 naredbe odloča: „U pogledu lečenju u banjama ima se postupati po pravilniku.“

§ 59 pravilnika izrecno odloča: „Fond snosi troškove za lečenje u banji, i to banjsku takso, za kupanje, lečenje, stan i opskrbu u banjama, s kojima je sklopljen ugovor, a u protivnem slučaju može se dati novčana pomoć, koju će za svaki pojedini slučaj po predlogu uprave odobriti upravni odbor bolnišničkog fonda prema materialnom stanju bolesnika i s obzirom na prilike u dotičnoj banji.“

Oba citirana odloka centralnega upravnega odbora nasprotujeta navedenim členom pravilnika in naredbe ter je z njima centralni upravni odbor prekoračil svoj delokrog, ker je menjal samovoljno odredbe pravilnika, ki jih sme menjati po § 34 naredbe le redna ali izredna glavna skupščina.

Z ozirom na prednavedeno prosimo gospoda ministra saobračaja kot prizadeti in imenom nad 6000 prizadetih članov bolniškega fonda, ki so nas izvolili v ljubljanski direkciji kot delegate za glavno skupščino, da takoj sista gornje sklepe kot nezakonite ter prepusti v smislu jasnih in točnih določb pravilnika in naredbe odrejanje pomoči za zdravljenje v kopališčih posameznim oblastnim upravnim odborom.

Ljubljana, dne 3. junija 1926.

Delegati za glavno skupščino bolniške blagajne.

Na glavni skupščini v Beogradu je bilo nadalje sklenjeno, da se bo izdelal nov pravilnik, poslati tekom maja 1926 vsem oblastnim upravam in se bo najkasneje v juniju 1926 vršila izredna glavna skupščina, ki bo definitivno sprejela nov pravilnik o bolniškem zavarovanju.

Tudi tu „gospodje nacionalni in borbene“ mislijo, da „obljubiti in dati“ je preveč, saj imajo „bolniški fond trdno u svojim rukama“. Kaj jih brigajo sklepi glavne skupščine!? Saj je g. Nedeljković kot načelnik računskega oddelka generalne direkcije izdelal nekaj pravilnik in „prima se“ ni težko vpiti, večino pa itak imajo.

Ker so pa za nas sklepi glavne skupščine edino merodajni, smo te gospode opozorili na njih dolžnost z naslednjim protestom:

Centralna uprava humanitarnih fondov, Beograd.

Podpisani delegati, izvoljeni za glavne skupščine bolniške blagajne, zahtevajo, da centralna uprava ukrene takoj vse potrebno, da v smislu direktiv in sklepov prve redne glavne skupščine, obdržane 12. aprila 1926 v Beogradu, takoj skliče izredno glavno skupščino z dnevnim redom:

Sprejem novega pravilnika bolniškega fonda za drž. prom. osobe.

Prva redna glavna skupščina je zaključila, da se razpošlje projekt novega pravilnika vsem oblastnim upravam najkasneje začetkom maja 1926 na pretres in stavljanje protipredlogov in da najkasneje v mesecu juniju 1926 skliče izredno glavno skupščino, ki bo razpravljala in sprejela novi pravilnik.

Protestiramo proti temu, da se centralna uprava ni održala sklepov glavne skupščine, kot vrhovnega foruma ter zahtevamo, da takoj izvrši tozadavne sklepe.

Ljubljana, dne 4. junija 1926.

Podpisi delegatov.

Za ljubljanski oblastni odbor pa smo stavili zahteve glede ureditve zobozdravljenja ter specialnega zdravljenja pri Dr. Hausu. Oboje naj se uredi na ta način, da ne bo osobe čakalo mesece in mesece. Pri zobozdravljenju je bila dosedaj krivda zavlačevanja ta, ker smo ob nastopu dobili par sto neresenih prošelj ter sta ordinirala le dva zdravnika.

Naša zahteva, ki bo razpravljana na prvi seji, se glasi:

Oblasna uprava humanitarnih fondov, Ljubljana.

Podpisani odborniki upravnega odbora Ljubljana zahtevamo v smislu čl. 27 naredbe o zavarovanju drž. prom. osobe in čl. 25 pravilnika, da stavite na dnevni red prihodnje seje kot samostojne točke:

1. Rešitev vprašanja zobozdravljenja.
2. Rešitev vprašanja specialnega zdravljenja na internem oddelku centralne ambulance.

Utemeljitev: Pri prevzemu dela je našel upravni odbor na stotine neresenih prošelj za zobozdravljenje, starih nad eno leto ter se je takoj ventiliralo vprašanje nastavitve novih zobozdravnikov v Jesenicah, Kranju, Novem mestu, Celju, Ptuj, Ljutomeru, ki pa do danes še ni rešeno. Kljub temu, da je kredit za zobozdravljenje na razpolago, bolniška blagajna zavarovanemu osoblju ne more nuditi uspešnega zobozdravljenja, ker sta oba aganžirana zobozdravnika preobložena z delom in se je bati, da bo osobe še dalje morale čakati po celo leto na rešitev svojih prošelj. Da se to enkrat likvidira, predlagamo:

Oblasna uprava naj takoj vse prošilce, ki so zaprosili za zobozdravljenje do 1. aprila 1926, obvesti, da si lahko dajo popraviti zobe pri privatnih zobozdravnikih ter da jim naša bolniška blagajna povrne nastale stroške do višine toliko in toliko dinarjev, ki se jim nakažejo takoj, ko predlože račun zobozdravnika ter potrdilo pristojnega žel. zdravnika, da se je popravilo vsega zobovja resnično izvršilo. Pri tem naj se jih izrecno opozori, kake vrste popravil in v kakih izdelavi plača bolniški fond in do katere višine.

Najkasneje s 1. avgustom pa naj se sklenejo dogovori z zobozdravniki v vseh večjih krajih tako, da bodo z navedenim dnem začeli ordinirati.

3. Delo na internem oddelku zelo zaostaja, kar zelo mučno vpliva na paciente, ki prihajajo večkrat zastoj in najbolj oddaljenih krajev naše direkcije. Tudi je velike važnosti pri več boleznih, da se zdravljenje začne čimprej, ker je večkrat mogoče, bolezen v kali še zadušiti.

Gospod Dr. Haus se trudi, da kolikor mogoče ustreže željam osobe, vendar njemu odmerjeni čas nikakor ne zadošča, da bi preiskal vse bolnike. Da se temu odpomore in v svrhu uspešnega zdravljenja zavarovanih čl. nov, naj se z g. Dr. Hausom sklopi nov dogovor za podaljšanje ordinacij z veljavnostjo od 1. julija 1926 ter takoj predloži Centr. upravi v odobritev.

Ljubljana, dne 5. junija 1926.

Odborniki.

Od nekaterih postaj ali sekcij pridejo pritožbe, da posameznik ni dobil pravočasno boleznine. Krivda leži skoro v vseh slučajih na dotični jedinici, ker prekasno predloži hranarinsko polo. Vse take slučaje nam tudi v bodoče redno javite, enako pa tudi slučaje, ako železniški zdravnik ne postopa po predpisih.

Obračunajmo s korupcijo.

Ta glas je danes nekako agitacijsko sredstvo, da obmami delavsko-kmečke mase in da pokaže poštenost in državotvornost posameznih odločujočih faktorjev.

Ta klic se je pojavil šele po 8 letih obstoja Jugoslavije ter se še danes uporablja v veliki večini za to, da z glasnim kričanjem o korupciji drugih dotičnik zakrije sam svoja nepoštena dela.

Nas zanima v prvi vrsti železniška služba in dnevnik o korupciji v vsaki posamezni direkciji, ako bi se pisal, bi danes obsegal že cele knjige.

Ne gre se tu samo za tatvine državnega imetja in premoženja, ki segajo v milijone in katere smo omenili v zadnjih številkah, ampak tudi za uganjanje protiteke pri nastavljanju, napredovanju itd.

Vsakemu je dobro znano, kar nas je iz vrst delavstva, da se je pri železnici jemalo vse vprek, da pa se je vedno nastopalo in kaznovalo le najnižje.

Gotova vrsta tatvine je že to, da morajo progovni delavci spomladi marsikateremu prog. mojstru posaditi ves krompir, ga okopavati, nato pokositi vso travo, jeseni mu zopet spraviti vse poljske pridele domov itd.

Tatvina je tudi to, da mora železniški tesar iz železniškega materiala narediti panje za čebele, mizice za škafe, ako treba kako postelj itd.

In tako se taka dela zvišujejo in delale so se cele opreme (spalna soba in kuhinja) med uradnimi urami z železniškimi mizarji skozi cele mesece, ko se je gospodična hčerka poročila.

Dokler ni bilo vse zgotovljeno, se je spravilo lepo v vagon, ki so čakali v dotični kurilnici popravila.

Zopet drugi višji uradniki so si enako dali narediti cela pohištva pri posameznih mizarjih (železniških seveda in med uradnim časom), a so potem plačali upravi nekaj „račun“, da je zgledalo, da je vse v redu.

Isto se je delalo na direkciji kot taki. Uradne ure so na papirju 6½ ur s počitkom ob vseh nedeljah in praznikih (izvemši inšpekcije), tako da se v resnici vrši šesturno dnevno delo. Gotovo, da je na direkciji marsikatero upravno delo natančno, ki ga je treba vestno vršiti ter nimamo nič proti temu, ako se dela le 6½ ur.

Vendar se je takoj razpaslo čezurno delo in gospodje (s prav malo izjemami) so si zaračunavali lansko leto po 40—80 čezur mesečno, za kar se je vrglo težke milijone. Letos pri pomanjkanju kredita je direktor to reducirao in dovolil le 20 do 30 čezur mesečno in glejte čudo — vse delo je kljub temu narejeno in vrglo se bo več kot polovico manj denarja ven. Smelo pa lahko trdimo, da je še danes več kot polovico čezurnega dela na direkciji odveč in da se pod to finto še ukrade letno 500.000 Din državnega imetja.

Drugače je pa pri ostalem osoblju. Vzemimo le vlakospremno. Tovorni vlak naredi po 10 ur zamude in zavirač pride ves zbit domov, vendar mu te zamude nikdo ne plača, češ to je izredno delo, ki ga po pragmatiki moraš zastoj narediti.

Gospodje! Zakaj ločite zavirača od gospoda uradnika na direkciji?

Ali se ne bi zaviraču prilgelo 10×12 Din za čezurno delo?

V Ljubljani je tudi gospodarska poslovalnica, neki tič-miš, ki je državno in obenem čisto privatno podjetje. Državno je, kadar je treba plačati poslovni davek, raznim gospodom plače, kadar se potrebuje državni avtomobil; privatno je zopet, kadar delavci v tej poslovalnici zahtevajo sprejem v provizijski fond, boleznino in nastavitve!?! Gospodje! Delavec vidi tudi te vrste zlorab in se čudi, da direkcija te korupcije ne vidi ali noče videti!?

Zakon, ki obstoja, ne obstoja za direkcijo! Svoječasno je direkcija nastavila bolniške kontrolorje, ki so po nalogah načelnikov in direkcije kontrolirali bolnike (se zamerili s tem vsemu osoblju in vseeno ni bilo tistega efekta, ki ga je uprava od njih pričakovala). Zmanjkalo je kredita in uprava je njih delovanje omejila le na mesta, med tem ko jim do danes ni plačala dijet za tri mesece iz leta 1926.

Po zakonu prestane služba s 65. letom starosti, vendar za direkcijo to ne velja in ona ne pošlje teh ljudi (nastavljenec, ki imajo že več kot polna leta in polno penzijo. Op. uradn.) v pokoj, ampak jih drži še naprej v službi.

Korupcija se uganja pri sprejemu uslužbencev v službo. Ako pogledamo le malo v zadnjem času sprejete ženske moči, vidimo, da je velika večina teh od „partije“. Med njimi je tudi gđ. Fröhlich, liči predsednika društva hišnih posestnikov, ki ji pač ni bilo treba odjesti kruh kaki revni hčerki kakega železniškega provizionista ali uboge vdove!

Delavstvo ima odprte oči in tudi vidi danes, kako uprava postopa pri zatiranju tatvin.

Delavec, ki vsled izredno nizke plače, kadar je doma bolezen v družini, kadar žena ne ve, kje bi dobila krompir, da bi nasitila lačno in raztrgano deco, pobere ob tirih par koščkov premoga, ki itak jemlje tam konec, je odpuščen brez pardona iz službe.

Premikač ali kretnik je v takem slučaju kaznovan z 10 do 20% odtegnitvijo plače in ukinjenjem avanzmaja.

Proti nekemu prog. mojstru je n. pr. uvedena preiskava vsled prodaje šin in drugega materiala; ta preiskava se nenadoma ukine in dotični prog. mojster je premeščen na drugo službeno mesto.

Višji upravni osebnosti nastane primanjkljaj v blagajni, ki se vedno veča; komisija ugotovi, da se je „zmotil“ in premeščen je v drugo direkcijo, obdrži svoj visoki čin, dobi pa manj odgovorno mesto!

Vidi delavec tudi korupcijo pri kaznovanju in dobro občuti, da je on danes tisti, ki je „najslabši in najbolj kazni vreden“, piše pa si knjigo in prišel bo dan, ko bo on smel s popisano knjigo stopiti pred merodajne in zahtevati obračun. Debela bo črta, visok bo dolg in težko ga bo plačevati.

Iz intervencij.

Nadkretniki, blokovniki. Povodom novih turnusov je uprava nadkretnike in blokovnike v dispozicijskih in večjih postajah uvrstila v razpredelnice v I. kategorijo zvaničnikov. Na našo tozadavno intervencijo, da jih s 1. julijem 1926 prevede tudi v resnici v I. kategorijo, smo dobili najprvo obljube, nato pa naslednji odgovor:

Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije Ljubljana, Turjaški trg 2.

Direkcija Vas obvešča, da se Vaši vlogi, s katero prosite za uvrstitev zvaničnikov II. kategorije blokovnikov in nadkretnikov v I. kategorijo zvaničnikov, ne more ugoditi, ker njihove navedenih uslužbencev nima predpisane izobrazbe, katera se v smislu člena 10 zakona o državnem prometnem osoblju za I. kategorijo zvaničnikov zahteva. Opozarjamo pa na čl. 58 zakona o državnem prometnem osoblju. Načelnik saobračajnega odelenja Benedek s. r.

Kako je pač mogoče, da direkcija lahko napreduje in uvrsti v I. in II. kategorijo uradnikov ljudi, ki sploh mature nimajo, ampak nekateri celo le 2 razreda ljudske šole? Ali se petletna doba, ki je predvidena za uradnike, ne more vzeti v poštev tudi za zvaničnike? Ali uprava ne ve za odlok Min. saobr., da se pri uvrstitvi zvaničnikov ni treba ozirati na šolsko izobrazbo? Naredili bomo ponovne korake pri generalni direkciji.

Vlakospremno osoblje: Dne 1. junija 1926 se je vršila na direkciji intervencija v naslednjih zadevah:

1. Protest proti naredbi uprave, da se kožuhi smatrajo kot inventar.

2. Dodelitev osebnih sprevidnikov za prtljažnike in s tem njihovo oškodovanje na kilometrine ter njih slaba prevedba.

3. Zahteva preiskave na podlagi notice „Slovenca“ glede napačnega zaračunavanja razbite šipe.

4. Pomanjkanje kuriva v prenočišču Novomesto.

5. Nastavitev zaviračev in postavitev vlakovodij v čin. III.

Glede kožuhov stoji uprava na stališču, da so dotični kožuhi, ki so bili že polovico iznošeni, ko je izšla ta naredba, inventar, ki je last uslužbenca, če pa še niso bili na polovico iznošeni, so pa last uprave.

Proti temu stališču smo protestirali zlasti, ker uslužbenci bivšega inšpektorata niso prejeli obleke, ki jim jo je predpisoval stari pravilnik, enako tudi ne bivši južno železničarji ter jim mora uprava najprvo dati obleko, ki jo dolguje, v naturi ali pa primerno denarno odškodnino. (Tozadavna predstavka leži še vedno

v Ministarstvu saobraćaja, kjer pač nimajo časa reševati take zadeve. Op. ur.) Prihodnjič bomo predložili direkcijske tozadevne okrožnice zagrebške direktorije, ki so izšle povodom podelitve teh kožuho leta 1921.

Glede druge točke smo zahtevali, da se osebe sprevodnike, ki so zvaničniki II. kategorije, pomakne v I. kategorijo ter da se z novim pravilnikom uredi kilometraž po naših predlogih, stavljenih v Beogradu in Ljubljani, da ne bo odpora od strani sprevodnikov k dodelitvi v višjo službo.

Uprava misli na veliko spremembo v dodeljevanju službe, če bi novi pravilnik baziral na teh smernicah kot dosedanja. Glede imenovanja v I. kategorijo pa se uprava upira na zakon in šolsko izobrazbo.

K tretji točki je obljubljena preiskava. V Novem mestu se bo pregledalo, koliko kuriva ima za dostavljanje postaja. Ako je premalo določeno, se bo zvišalo.

K peti točki smo dobili informaciju, da je saobraćajno odeljenje predlagalo skupno nad 400 delavcev za nastavitve, med temi veliko zaviračev, premikačev, kretnikov, sklad. paznikov itd., vendar jih bo nastavljenih le toliko, kolikor bo dovoljeval kredit.

Napredovanje vlakovodij v III. kategorijo saobraćajno odeljenje podpira, vendar je tu glavna ovira zakon, ki zahteva dva razreda srednje šole.

Odsek vlakospremnega osoblja.

Odsek kurilniških pomožnih delavcev. Ponovno smo intervenirali v zadnjem času za povišanje urnih plač kurilniškim pomožnim delavcem, zlasti premogarjem, čistilcem v posameznih kurilnicah.

Dosegli smo, da se je povišanje delno izvedlo v Zidanem mostu in Ljubljani II. in I. Na naše ponovne intervencije zlasti za povišanje urnim premogarjem v Jesenicah in Novem mestu pa smo dobili od mašinskog odeljenja odgovor, da se do uvedbe novoga delavskog pravilnika (ki ima stopiti s 1. aprilom 1926 v veljavo. Op. ur.) ne more povišati urnih plač ter da za povišanje tudi ni na raspolago kreditov.

Glede delovne obleke pa se uprava izgovarja na pravilnik o službeni obleki, ki pa obleke za delavce ne predvideva. Že ponovno smo predložili v Beograd zahtevo, da se ima tudi delovna obleka zagarantirati z delavskim pravilnikom, vendar do danas še ni odziva na to.

Čemu obstoja zakon?

Člen 146 zakona pravi: „Odložba o kazni z razlogi vred se mora priobiti uslužbenicu pismeno.“

Dne 1. junija 1926 pa so dobili trije uslužbenici postaje Ljubljana gor. kol. izplaćilni listek in v rubriki „kazna“ je stalo vpisano 30 Din. Letali so okoli od Petra do Pavla in končno nekje zvedeli, da so kaznovani z odl. III-507/316 radi vlaka 1014 od 24. januarja 1926.

Do danas še nimamo ne kazenskog odluka in ne razlogov kazni pismeno priobćenih in še vedno čekajo na ta pismeni odluk, da se bodo lahko poslužili člana 147, s katerim se izvršitev kazni odloži.

Vprašamo saobraćajno odeljenje, ali jim sploh misli dostaviti kazenski odluk?

Zavidanja vredni ljudje.

Na železnici rabijo tudi posebno kategoriju in sicer takozvane progovne delavce. Kaj pa je progovni delavec?

Po mnenju uprave je to popolen nadčlovek, ki lahko teško in naporno dela, pa kljub temu ne rabi ne hrane, ne obleke in tudi nikakega drugoga priborila. Ugotovilo se je namreč, da so ti progovni delavci skrivaj opazovali Ribničana, ko je učil svojega osla živeti in delati brez hrane, in sedaj to po volji direktorije pokušaju sami na sebi in sicer z uspehom.

Res ni bolj iskorišćenega trpina kot je progovni delavec. Na stotine jih je, ki delaju na železnici že leta in leta kot pogodbeni delavci, direktorija jih vrže na cestu, kadar hoće. Ostali pa enako žive v naravnost neznosnih razmerah.

Po štiri in pet let je stalno na železnici ter dobi po 3.25 Din na uro, po 7 do 8 let pa dobi 3.75 Din (le pogledjte koroško prog. Op. ur.).

Pade par kapljic dežja, nebo se pooblači in že našene prog. mojster delavce domov, češ, danas bo dež in vas ne

rabim in tako dobi ta delavec proti svoji volji brezplaćen dopust.

Bliska in grmi, dež lije v potokih, temna noć, on pa mora vzeti ob vsaki uri kramp in lopato ter iti daleć ven na prog, ako se kje kaj pokvari ali grozi nesreća.

Koncem meseca dobi izplaćilni listek in po odbitku davkov v roke 500 Din in pozno zvečer sedita z ženo, ko otroci spe v raztrganih cunjah po dva ali trije v eni postelji, ter računata koliko moke in krompirja smeta kupiti in računata ali lahko kupita eno kilo masti.

In ti ljudje še dnevno hodijo na prog, raztrgani, poleti bos, s kosom kruha za kosilo, ostalo jim nadomesti solnce, ter dvigaju kramp in lopato v svojih žuljavih rukav, delaju in trpe za to, da si drugi lahko kopićju dobićke in milijone ter še vedno upaju na izpolnitev obljub, na povišanje plać, kot jim je bilo obljubljeno za 1. aprila 1926, na stalnost in ostalo.

Že danas se množe „počasna znamenja“ po prog, izhajaju okrožnice, ki za celo prog znižuju brzine, na obmejnih postajah pa se vrste vlaki izseljenec, delavcev, ki zapušćaju doma družinu ter gredo iskat nove domovine v Franciju, Nemćiju in drugam, ker v svoji domovini ne dobe kruha, da bi nasitili sebe in svoje otroke.

Tudi progovni delavec se bo konćno zdrmili, vrgel proć hlapćevsko suženjstvo in stopil v vrste razredno bojevne organizacije, se zbral pod svojo zastavu in se boril proti kapitalistićnomu iskorišćanju za boljšo budoćnost in za osvoboditev izpod kapitalistićnoga jarma.

Politićni razgled.

1. Mednarodni.

Anglija je še vedno ona država, katere notranji razvoj zasleduje mednarodno delavstvo z najvećjim zanimanjem že dva meseca. Generalna delavska stavka, ki je že konćala, in še vedno (že 45 dni) trajajuća rudarska stavka ima sicer gospodarski znaćaj, vendar odlodilno vpliva na ves politićni razvoj Anglije. Nadomestne volitve v nekim okrajih so prinesle same lepe zmage enotni anglećki delavski stranki. To pomeni, da je zadnja stavka in nasilno nastopanje konservativne vlade radikalizirala anglećko delavstvo in podkrepila v njem preprićanje, da more delavstvo doseći svoje zahteve ne samo potom strokovnoga, temveć tudi potom politićnoga boja. Doćim napreduje anglećka delavska stranka od dne do dne, preživlja zlasti meščanska liberalna stranka teško notranjo krizu: v stranki je prišlo do javnoga razdora med staro in mlado strujom. Mlada struja se boji, da bo desno krilo s svojo protidelavsko politikom napravilo ves strankin vpliv med volivci.

Zasedanje Društva Narodov pomeni samo novo imperialistićno komediju. Imperialisti se ne morejo sporazumeti, kako bi vladali nad svetom. Španija in Brazilija nista hoteli sodelovati pri sedanjem zasedanju. Nastop Španije je tudi v zvezi z vpraćanjem Maroka, kjer so francoske in španske čete užugale Marokance po enoletnem hrabrem boju Marokancev za svojo svobodo. Sedaj je pa nastopila Anglija z zahtevo, naj se skliće konferenca, ki naj bi razdelila maroćko ozemlje med razne roparje: Španiju, Franciju, Italiju, ki pokazuje pod diktaturo Mussolinija velik apetit po nadvladi v severni Afriki. Abd-el-Krima, vodjo Marokancev, hoćejo Francozi internirati na otoku Korzika. Francoski komunistićni poslanci so zahtevali v parlamentu, naj se objavi Abd-el-Krimova korespondenca. Svojećasno je namreć vpila buržuazija, da podpira Abd-el-Krima sovjetska Rusija. V resnici se je pa našlo pri Abd-el-Krimu važna pisma agentov imperialistićne Italije, Anglije, ki sta hoteli z Marokanci izigravati svoje „prijatelje“ Francoze. Francoska vlada je zato seveda zahtevo komunistićnih poslanecv odbila.

Spor med imperialistićnimi „zavezniki“ glede razdelitve severne Afrike osvetljuje posebno ravnokar sklenjena turćko-anglećka pogodba glede mosulskega ozemlja, ki je bogato na petroleju. Turćija se je podvrgla anglo-amerićkemu kapitalu, ker je Italija grozila Turkom z vojno. Italija je torej izkazala Angliji uslugo proti Turćiji. Zato pa zahteva sedaj Italija, da jo Anglija podpre v afrićkem vpraćanju proti Franciji in Španiji. Anglećki imperialisti so pokazali svojo „demokraciju“ tudi v Egiptu. Tam je pri zadnjih volitvah zma-

gala Anglećem nasprotna, egićpska nacionalna stranka Zaglul-paše. Angleći so pa koncentrirali bojne ladje okrog Egipta in spravili na krmilo sebi vdano vladu Adli-paše. Na Kitajskem zmugujejo zopet revolucionarne čete. — Kolonije postajaju torej vedno trši oreh za imperialiste.

Nova poljska vlada pod diktaturo Pilsudskega je pozvala amerićki kapital, naj ozdravi Poljsko. To pomeni zasušćenje Poljske Ameriki. V Galiciji so izbruhnili krvavi nemiri. Diktatura Pilsudskega pri-naša torej Poljski mesto zboljšanja poslabšanje razmer. Kako razruvane so razmere na Poljskem, se vidi iz rekordne politiće razdrobljenosti: danas je na Poljskem nić manj kot 94 politićnih strank, od katerih ima 31 strank svoje zastopnike v parlamentu. V tem prekaćaju Poljaki celó nas — zato se jim tudi tako godi.

„Zmagovita“ Francija preživlja vedno težju finaćno krizu. Kljub temu še vedno misli z orožjem obvladati svet. Naša vlada tudi misli s francosko-beograjsko pogodbo ćuvati „troedino“ SHS.

V Nemćiji se vrši poostren boj med monarhistićno reakcijom in levicom. V kratkem ćasu bo ljudsko glasovanje odlodilo, ali se razlasti brez odćkodnine vse Hohenzollerce in njihove velike kneze. Razvoj dogodkov se razvija v prilog levice. Najjasniji dokaz za to je izid volitev v deželni zbor pokrajine Meklenburg, ki je bila doslej trdnjava monarhistićne reakcije. Pri teh volitvah so pa dosegle vse desnicaćrske stranke popolen poraz in najveć (102.000 glasov) so dobili socialdemokrati. Komunisti so dobili 18.000 glasov. Komunisti in socialisti imaju absolutno većinu nad vsemi meščanskimi strankami.

2. Domaći pregled.

Politićni razvoj Jugoslavije je v polnom zastoju. Vladanje vseh meščanskih strank brez izjeme je privedlo državu v hućo gospodarsko krizu in korupciju. Krivci tega stanja ga seveda ne morejo zboljšati. Zato se psujuć med seboj v parlamentu, doćim so za delavce in kmete v vedno neznosnijić razmerah. Parlament je ta tećen sklenil takozvane nettunske konvencije, ki so v prid Italije. To je nova koncesija reakcionarne RR vlade fašistovski Italiji na škodo delovnoga ljudstva Jugoslavije. Hrup o korupciji se je poleg, ker imaju vse meščanske stranke na vesti najhućju korupciju.

Iz te neznosne situacije je samo en izhod: Delavstvo, danas razcepjeno na polno struj, se mora združiti v eno frontu proti reakciji in korupciji in obraćunati z vsemi, ki so ustvarili današnji pekel v državi. Samo delavstvo more napraviti red.

Iz okrožnic.

Pomoć delavcem v slučaju bolesti.

Vsem službenim edinicam! Generalna Direkcija državnih železnica izdala je pod F. O. br. 5533/26 od 12. maja 1926 sledećo naredbo:

„Na pitanje direktorije državnih železnica u Beogradu br. 15.162/26 od 22. aprila o. g. kako će se radenicima u buduće plaćati pomoć kad boluju, saopćtava se svima na znanje, da se od 1. maja o. g. ima obraćunavati i izplaćivati svima radnicima za vreme bolesti samo hranarino, i to 70% od njihova ukupne dnevne zarade iz sredstava Bolesnićkog fonda prema propisima naredbe o osiguranju državnog saobraćajnog osoblja za vreme bolesti M. S. br. 16276/22. Prema tome u buduće ne sme se izplaćivati radenicima ništa za vreme bolesti na teret državnog budžeta, brez obzira koliko je bolovanje trajalo, niti se takav izdatak sme priznati.

A gde god bi ova izplata bila izvršena od 1. maja o. g. protivno ovoj naredbi finansićki i kontrolni organi naplatiće nepravilne izdatke odmah od pravnih dućznika ili od šefa dotićne jedinice kao i ostalih službenika koji su s njim prema podpisali spisak za takvu izplatu.

Okako se ima postupati s obzirom na to, da krediti za izplatu radnika nisu dovoljni, da su odobreni samo za isplatu njihovih nadnica rada, kao i da je drukćija upotreba ovih kredita protivna ćlenu 71 zakona o državnom računovodstvu kao i da u zakonu o osiguranju radnika nije predvićjeno, da ovu pomoć ima plaćivati poslodavac i pored uloga koji za to ulaže u bolesnićki fond.

Prednje naredjenje saopćtiti svima podrućnim edinicama i osoblju radi znanja i upravljanja.

Generalni Direktor: Mih. Ilić s. r.“

Naroća se vsem uslužbenim edinicam, da gornjo naredbo upoštevaju in se strogo po navodilih ravnaju.

Direktor:

Dr. Borko s. r.

Okrožnica nam je popolnoma nerazumljiva, ker ne vemo, v koliko se nanaša na dajatve u slučaju nezgod. Obrnili smo se takoj po tozadevne informacije, pa jih do danas še nismo dobili. V prihodnji številki se bomo s tem podroćneje pećali.

Katerega zdravnika je treba klicati ob nezgodah.

Vsem službenim edinicam in gg. žel. zdravnikom!

Ob nesrećah na železnici se pokliće vsekako žel. zdravnik, u katerega okroćju se je pripetila nezgoda. Ta je brezpogojno dolžan intervenirati pri nezgodi. Za Ljubljano mora priti k nezgodi na glavnom kolodvoru g. dr. Mayer, na gor. kol. g. dr. Zajec, na dol. kol. g. dr. Lapajne. V Mariboru gl. kol. mora priti k nezgodi g. dr. Marin, na kor. kol. Maribor g. dr. Majcen oziroma njegov namestnik. Slićno mora priti na prog k nezgodam pristojni žel.eznićki zdravnik. Zato moraju ti brezpogojno biti obveććeni in se moraju odzvati, ako su doma in vrše službu, u vsakem slučaju.

Ker pa mora pri nasrećah, zlasti većjega obsega, pomagati vsak zdravnik, in na železnici predvsem najblićji žel.eznićki zdravnik, zato je poklicati k nesrećam najlaćje in najhitreje dosegljivega žel.eznićkoga zdravnika (event. telefonićno) poleg pristojnoga žel.eznićkoga zdravnika.

Ako je nezgoda većjega obsega in številu poćkodovancev veliko, je treba pozvati već zdravnikov in event. tudi sanitetni in pomoćni voz — iz postaje Ljubljana gor. kol. ali Maribor kor. kol. u delavnice ali iz Zidanega mosta ob jednom z dravnik.

Direktor:

Dr. Borko s. r.

Socialni pregled.

Novi davćni zakon.

Po osmih letih obstoja novć kraljevine SHS je šele prišćel pred parlamentarni odbor naćrt o ureditvi davkov u Jugoslaviji. Doslej so prav za prav siromašne „prećanske“, t. j. bivše avstrijske pokrajine plaćevale davke tudi za ozemlje bivše Srbije, kjer še danas ne postoji noben zemljićki kataster. Zato bi se mi gotovo veselili, da bi se že vendar enkrat izenaćilo davćno vpraćanje u celi Jugoslaviji. Toda po RR vladi predloćen davćni naćrt pri-naša delovnomu ljudstvu mesto olajćanja nova neznosna bremena.

Novi davćni naćrt je verna slika najreakcionarnejšega rećizma, ki vlada danas u Jugoslaviji. Ta zakon nalaga skoro vsa davćna bremena na ramena delavcev, kmetov in obrtnikov, doćim kapitaliste, oderuhe in korupcioniste oproćća tećških davćnih dajatve. D-lavski razred naj po tem zakonu plaća 13 milijardi proraćun korupcionistićnoga RR sistema.

Prvo, kar pade ćloveku pri tem davćnem naćrtu u oći, je to, da su indirektni davki silno visoki. Delavec bo moral plaćevati tećške indirektno davke pri nakupovanju najpotrebnejših življenjskih sredstev, kakor so n. pr.: kruh, meso, mast, sladkor, petrolej, kava itd.

Direktni davki, t. j. davki na dohodke posameznikov, tvorićju po tem naćrtu le 12% državnih dohodkov. Doćim se je zvišal državni proraćun s 3 milijard Din u letu 1919/20 na 13 milijard Din u teććem letu, so direktni davki padli z 18% na 12 odstotkov. In še ti direktni davki su razdeljeni skrajno krivićno:

Delavec z letno plaću 3600 Din dalje bo moral plaćevati 2.5% od svoje plaće. Letnih 3600 Din smatraju torej RR ministri za eksistenćni minimum! Kako bi bilo, da bi se ministrom doloćila letna plaća 3600 Din ali 300 Din mesećno!

Sramotno nisko plaćan delavec naj plaćuje torej 2.5% od svojih dohodkov, doćim je doloćeno, da kapitalistićna podjetja plaćujuć le 2 do 12% davka od svojega ćistoga dobićka (ne od celokupnih dohodkov)! Tako krivićnost si pać upa predloćiti ena vlada samo u Jugoslaviji, kjer je danas delavstvo brez vsake politiće moći u državi.

In še celo tega davka su oproććena kapitalistićna podjetja, će plaćajuć državu 1000 do 10.000 Din odćkodnine za to, da jim ni treba predloćiti knjig in računov. Samo po sebi je umevno, da bo Trboveljska premogokopna družba z 80 milijoni

Din čistega dobička rajši plačala 10.000 Din kazni, kakor pa da predloži knjige, po katerih bi morala plačati mnogo več davka.

Mi smo navedli le nekaj gorostasnosti iz novega davčnega načrta, ki naj bi se po vladinem mnenju začel izvajati že z novim letom. Na zakon se še povrnemo.

Eno pa je že danes razvidno za vse delavstvo in sicer to: ako nočejo delavci, da se jih popolnoma izstrada, se morajo združiti vsi v eno fronto ne samo proti temu krivičnemu davčnemu načrtu, temveč proti reakciji in korupciji sploh. Davčni načrt, predložen parlamentu po RR vladi, naj bo resen opomin vsem delavcem, da sežejo po samopomoči. Samopomoč delavstva pa je v združenju vseh proletarcev v eni strokovni zvezi in eni delavski stranki. Če tega ne bodo vsi spoznali, bo vsak železničar plačeval ne samo 2-5% davka, temveč bo končno moral celo plačo žrtvovati za „domovino“.

Izredno uspešen štrajk.

1. septembra 1925 je izbruhnil v Pensilvaniji (Amerika) štrajk v rudokopih za antracit. V štrajk je stopilo 158.000 delavcev ter je počivalo delo v 828 rudokopih. Ta štrajk je trajal skoraj pol leta namreč do 10. jan. 1926. Povod štrajku je bil spor med delavci in delodajalci glede mezde.

Delavci so zahtevali povišanje plače za 28 odstotkov ter da odtegujejo članarino za organizacije od plače delavcev podjetja in da oddajajo pobrano članarino pristojnim organizacijam. Na štrajk sta se dobro pripravile obe stranki in bi trajal še dalje, da ni posegla vmes vlada ter opozorila obe stranki na obče družabno dolžnost. Po dolgotrajnih pogajanjih sta se zedinili obe stranki na te točke:

1. Delavci postanejo soudeleženci na dobičku in v vodstvu podjetja.

2. Plače ostanejo iste kakor pred štrajkom ter trajajo do 31. avgusta 1930. S 1. jan. 1927 bi se sicer mogle spremeniti plače, toda le sporazumno. V slučaju nesporazuma se izvoli komisija štirih članov. V to komisijo pošljejo delodajalci dva zastopnika, delavci pa dva. Ta komisija odloči končnoveljavno.

3. Nasprotja, ki bi nastala z ozirom na vodstvo podjetja, bo reševal v ta namen določen odbor.

Prva posledica tega sporazuma je bila, da se je znižala cena pri kurivu za 20 odstotkov.

Vprašanje je, zakaj so dosegli delavci ta uspeh? Odgovor je ta: V teh rudnikih je bilo organiziranih 100 odstotkov delavcev. Torej, ne medsebojni prepri, nego sloga in enotnost delavstva je vzrok zmage delavstva.

Dopisi.

Iz kurilnice Maribor.

Prizadeti delavci stavijo vprašanje na merodajne gospode, kateri nam zna izračunati, kako se naj preživi družina z dvema ali tremi otroci z mesečnim zaslužkom 600 do 700 Din? Ali se naj samo enkrat na dan nasiti ali samo polovico meseca? Zato bi mi želeli, da bi ti gospodje samo en mesec poskusili se preživeti z našimi zaslužki, potem bi jim še na misel ne prišlo premije reducirati ali odvzeti ali delavce še priganjati k delu, kot delajo nekateri delovodje in predelavci.

Pri prejšnji južni železnici so bili gospodje, kateri so od časa do časa tudi kurilnice kontrolirali, v kakem stanju so. Ali sedaj teh gospodov ni, da bi si ogledali, v katerem stanju je stranišče? Umivalnikov sploh nekateri oddelki nimajo, ampak se nas more pet ali šest delavcev v eni posodi umivati, kar že dolgo ne odgovarja sanitarnim predpisom. Pepeljarji in premogjarji moramo posebno paziti na naše barake, kadar kosimo, da nam stenice ne izvlečejo iz njih kosila in kruha, ker so barake tako v škandaloznem stanju, da nam to še popisati ni mogoče. Površne delovne obleke sploh ne dobimo; ta se nam sicer že tri leta obljubljuje, ali od vseh teh obljub, katere smo prejeli od leta 1923, še do danes ničesar nimamo, kakor da se nam vedno stare pravice jemljejo.

Zato pa vsi v organizacijo, da si pridobimo stare pravice nazaj.

Sekcija strojevodij.

Nov dokument več za društvo strojevodij, kjer si hoče zopet nekdo dobiti zlato medaljo. Na eni žalnih sej „Društva strojevodij“ so člani vodstvu očitali, da je ono krivo, da imajo strojevodje daljši delovni čas, oziroma skraćene turnuse na 37% službe. Res je, da so g. Dežman in kompanjoni priznali ta svoj zločin, katerega so napravili brez vednosti strojevodij in ravno v času, ko divja najhujši napad od strani reakcionarnih kapitalističnih strank in institucij na osemurni delavnik. Čudno pa to ni nič, ker g. Dežman in njegovi pajdaši spadajo k tem strankam. In kaj mar g. Dežmanu — on je instruktorski organ — ako dela strojevodja 37% službe poleti v vročini ali pozimi v najhujšem mrazu, g. Dežman si bo že roke vtaknil v žep. G. Dežman kot predsednik si predstavlja sam kot celoto organizacije, strojevodje oziroma člani so lutke. Dokler pa boste strojevodje pripuščali vse, da lahko samostojno nastopa g. Dežman, se vam bo vzelo še to, kar imate, ker že itak nimate nič drugega kakor dolžnosti in pa kazni. Še sam g. Finc je priznal, ko je bila neka deputacija pri njem radi previsokih procentov službe, in je dejal, kaj pa hočete, tako je napravilo strojevodsko udruženje. Strojvodje so bili vedno prvoboritelji za socialne delavske pravice, danes pa ko imate svoje kategorijsko društvo, ko imate na čelu ljudi, ki vas vodijo v najhujši prepad vašega življenja, ki so hlapci najbolj reakcionarnih kapitalističnih političnih strank, ki pomagajo krasti vse svoboščine in že uzakonjeni osemurni delavnik, še vedno trpite te med svojo sredo, namesto da bi pošteno z njimi obračunali in nastopale tako proti delavskim pravicam. Naše geslo je: Naj živi samo ena organizacija in to je razredna bojovna in proletarska. Organiziran strojevodja.

Članom podružnice Rogatec. Pozivamo vse sodruge, da čimprej oddaste članske knjižice s kuponi (do kdaj ste plačali članarino) podr. Grobelno, kjer se vas bo na novo registriralo. To naredite do 1. julija 1926. G. računovodjo Javoršek v Rogatec pa pozivamo, da do istega datuma (to je do 1. julija 1926) naredi svojo dolžnost, v nasprotnem slučaju bomo izvajali posledice. USZJ.

Članom proge Grobelno-Prager-sko. Korošec Karol, zavirač, Maribor gl. kol., je bil odpuščen iz službe, ker je popravljal knjižico za kilometražo. Preje je bil skozi član Zveze, le zadnjih pet mesecev je vsled nekega spora pristopil v „USZJ“. Ker je trdil, da je nedolžen, se je takoj po odpustu zvršila zanj intervencija ter je g. direktor še enkrat premotril celo zadevo ter nam odgovoril, da odpusta ne more preklicati, da pa se iz gotovih razlogov zadeve ni naznanilo sodišču. O tem je bil on tudi osebno obveščen z nasvetom, da naj se eventualno še sam obrne do direktorja z ozirom na svoj gmotni položaj in rodbinske razmere. Toliko v vednost železničarjem, da ne bodo nasledili njegovemu pripovedovanju, da se zanj ni ničesar ukrenilo. USZJ.

Zalog. Pri nas imamo enega „nerodnjaka“, ki je dobil ta titel vsled svojih nečednih dejanj, t. j. denunciacij. Sicer ni potrebno, da ga imenujem, ker je škoda, da je njegovo ime v našem listu. Po pravici bi ga morali klicati „ta Butast“, ker je že velikrat slišal rasti travo. Toliko za danes o njem, če pa ne bo to pomagalo, bom drugič drugače, kar ga bo, čeprav je „neroden“, malo bolelo. Krt.

Vuzenica. Dne 29. junija bomo imeli pri nas javen železničarski shod ter pozivamo še danes vse službe proste sodruge iz koroške proge, da se ga udeležijo.

Kraj in čas je razviden iz plakatov.

Zidanmost. Dne 16. maja t. l. se je pri nas vršil občni zbor podružnice Zidanmost USZJ. Zanimanje je bilo razveseljivo, kar je znamenje, da se naša podružnica zopet dviga in je že prekoračila stotino. Izvoljeni so bili sledeči sodrugi: Za predsednika Kovačič Anton, podpredsednik Jakoš Rudolf, tajnik Meznar Jožef, namestnik Jakoš Anton, blagajnik Železnik Alojz, namestnik Trebše Franc. Imena sodrugov jamčijo, da se bo podružnica še bolj razvijala in da bodo v Zidanmostu vsi železničarji, kakor eden mož, člani „Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije“. Ker le v združenju, v enotnosti si priborimo boljše čase.

Pokrajinska konferenca

ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije v Zagrebu.

Pokrajinski sekretariat USZJ v Zagrebu sklicuje pokrajinsko konferenco sodrugov iz zagrebske železniške direkcije, ki se vrši v nedeljo dne 27. junija 1926 v Pečinjski ulici 40/1 ob 9. uri dopoldne.

Začasni dnevni red konference je:

1. Otvoritev konference.
2. Poročilo o dosedanjem delu P. S. in likvidaciji centrale v Zagrebu.
3. Stanje organizacije in podružnic na teritoriji P. S.
4. Položaj osebja:
 - a) delavskega,
 - b) nastavljenega.
5. Eventualnosti.

Vse člane in funkcionarje podružnic v zagrebski direkciji naprošamo, da pravočasno pretrasejo dnevni red in pošljejo svoje predloge.

Centrala naroča tudi močnejšim podružnicam ljubljanske direkcije, da pošljejo po možnosti na to konferenco delegata.

Ta konferenca bo zvezana nadalje s plenarno sejo centralnega odbora USZJ, ki bo sklepala o nadaljni taktiki ter korakih, ki jih je podvzeti v obrambo naših pravic.

USZJ.

Izvršni odbor.

Disciplinska preiskava.

Naš tajnik s. Stanko, je dobil od direkcije naslednji dopis, ki ga priobčujemo brez komentarja:

Gosp. Jurij Stanko, činovnik II, Ljubljana.

Ugotovili smo, da ste dne 13. maja t. l. na Rakeku pri shodu železničarjev, ki ga je sklical „Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije“ predbacivali železniški upravi odnosno zagrebski in ljubljanski direkciji korupcijo ter kritizirali odredbe in postopanje ljubljanske direkcije.

Navedeni Vaš nastop kaže namen, rušiti red in disciplino pri uslužbencih. Vsled tega odredjamo zoper Vas disciplinsko preiskavo po čl. 149, tč. 5 zakona o državnem prometnem osebju.

Posli izslednika so poverjeni gospodu Dr. A. Mauri. Direktor: Dr. Borko.

Poziv članom „USZJ“.

Po dolgih naporih smo si ustanovili svojo lastno železničarsko godbo, zbrali pešičke zavednih železničarjev, ki so se ji posvetili.

Ta godba bo res prava in edina delavska godba v Ljubljani ter je dolžnost nas vseh, da jo podpiramo in jačamo. Pristopajmo kot podporni člani z mesečno članarino 2 Din. Kdor pa je še član „Sloge“, godbe zveze jugoslovanskih nacionalnih železničarjev, ki smatra za potrebno, da nastopa na vsaki prireditvi naših razrednih nasprotnikov, naj še ta mesec poda izjavo pri blagajni ali podpiše tozadevno izjavo pri svojem zaupniku, da odstopa od „Sloge“, ker drugače se mu bo že s 1. julijem 1926 tam odtegnila članarina za 6 mesecev naprej.

Dolžnost slehernega razredno zavednega sodruga je, da podpira svoje institucije.

Odbor „USZJ“.

Železničarjem.

V nedeljo dne 20. junija 1926 proslavi „Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije“ dvajsetletnico obstoja razredno bojovne organizacije v Ptuj.

Pozivamo vse podružnice, da agitirajo za udeležbo, da se službe prosti sodrugi in sodružice v čimvečjem številu udeležijo. Izlet se vrši ob vsakem vremenu ter se odpeljemo: iz Ljubljane ter proge Ljubljana-Sl. Bistrica z vlakom 613/514, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.26 uri.

Iz hrvaške proge pridejo sodrugi z vlakom 628 ter počakajo v Zidanem mostu; iz koroške proge pa pridejo z vlakom 1711 v Maribor ter se odpeljejo v Ptuj z vlakom 814. Vrnemo se nazaj z večernimi vlaki, ki imajo zvezo na vse strani tako, da gre v ponedeljek zopet lahko vsak v službo.

Spored proslave:

Ob 10. uri: Sprejem zunanjih gostov na kolodvoru, skupen odhod z godbo in zastavami po mestu v „Društveni dom“.

Ob 11. uri: Javen železničarski shod.

Ob 12. uri: Skupen obed.

Ob 14. uri: Zbirališče pred magistratom in odhod z godbo na veselični prostor v „Ljudskem vrtu“.

Spored veselice:

- a) Koncert mariborske železničarske godbe ter delavskih pevskih društev.
- b) Srečolov, keglanje na dobitke, ribolov, šaljiva pošta, ameriški zapor.
- c) Plesna zabava.
- d) Vožnja s čolni po ribniku.

Toči se pristno haloško vino in brezalkoholne pijače.

Vstopnina 7 dinarjev za osebo.

Izjava.

Podpisani preključem in obžalujem, da sem pred pričami obdolžil s. Ivana Krajnika, kotlarja v kurilnici drž. žel. v Mariboru, da je dobil od železniškega ministerstva 200.000 Din zato, da se delavcem premije reducirali oziroma odvzeli. Te moje nepremišljene govornice, ki so brez vsake podlage, obžalujem in se zahvaljujem s. Krajniku, da je odstopil od kazenskega postopanja proti meni.

Maribor, 8. junija 1926.

Kerle Jože s. r.

Podpora in posmrtnina.

V drugi polovici maja se je podelila posmrtnina in podpora sledečim članom: Kravanja Jožef, vlakovodja,

Ljubljana, posmrtnina	500 Din
Kravanja Jožef, vlakovodja,	
Ljubljana, kolektarjeva zav.	250 "
Zupanc Ivan, prog. del., Jese-	
nice, posmrtnina	600 "
Veziak Lenart, prog. delav.,	
Brezno, podpora	300 "

Skupaj	1.650 Din
do 15. maja 1926 izplačano	30.175 "

Vsega skupaj 31.825 Din

O p o m b a: Nekateri novi sodrugi vprašujejo, koliko je članarina, ker v članskih knjižicah je stari, neveljavni pravilnik.

K temu odgovarjamo: Kdor se organizira, mu zaupnik pove, koliko je članarina. Isto izve tudi od vsakega drugega člana. Članarina znaša mesečno 12 Din, vpisnina 5 Din. Vpisnina se plača enkrat, pri vstopu, članarina pa redno vsak mesec naprej.

Novi pravilnik je bil objavljen v „Organiziranem železničarju“ v št. 18. od 15. septembra 1925 in si ga vsak član lahko prečita pri svoji podružnici. Tiskali ga nismo zato, ker nečemo delati nepotrebnih izdatkov z denarjem, ki ga železničarji plačujejo za organizacijo, ker se bo pravilnik pri prihodnjem kongresu drugo leto (1927) še popravil in izpopolnil. Potem se bo izdal vsakemu članu.

Književnost in prosveta.

Delavski družinski mesečnik „Pod Lipo“ je vreden, da si ga naroči vsak železničar. Izhaja 15. vsakega meseca v lepi obliki in z izbrano vsebino. Stane letno 36 Din, polletno 18 Din, četrtletno 9 Din. Sotrudniki so proletarski pesniki in pisatelji: Milo Klopčič, Čukovski, Ada Negri, Štukelj, Karol Tekavec, Kocjančič, Vuk in drugi. Izdaja ga „Zadružna založba“.

Karl Marks, njegovo življenje in nauk, spisal M. Beer, prevel Štukelj. Znamenita knjiga, ki bi naj bila v vsaki železničarski družini. Stane 20 Din.

Abditus: Idejni predhodniki današnjega socializma in komunizma. To knjigo bi moral vsak železničar dobro proučiti in premisliti. Stane 25 Din.

M. Krleža: Golgota. Prevel Delak. Znamenito delo hrvatskega pisatelja. Stane 12 Din.

Charles Dickens: Božična pesem. Svetovno delo svetovnoznane angleškega pisatelja. Stane 12 Din.

Vse te knjige se naročujejo v uredništvu „Ujedinjenega Železničarja“ Ljubljana, Karla Marksa trg. št. 2/II.